

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

**Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності**

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ

(БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

**ДО 70-РІЧЧЯ ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

**Збірник тез доповідей
IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів**

16 – 17 листопада 2017 року

Львів – 2017

Збірник тез доповідей IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)». До 70-річчя Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 16-17 листопада 2017 року. – Львів: ЛДУ БЖД, 2017. – 432 с.

РЕДКОЛЕГІЯ:

КУЗИК Андрій Данилович, доктор сільськогосподарських наук, професор
ЛАБАЧ Марта Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент
ВЕРБИЦЬКА Лідія Олегівна, кандидат філологічних наук, доцент
МАКОВИЧ Христина Ярківна, кандидат філологічних наук
ХЛИПАВКА Галина Григорівна
ОЛЕКСІЄНКО Наталія Олегівна

Збірник укладено за тезами доповідей IV Міжнародної наукової конференції курсантів і студентів «Культура як феномен людського духу (багатогранність і наукове осмислення)». До 70-річчя Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, 16-17 листопада 2017 року.

Матеріали друкуються українською та російською мовами.

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Секція 1* Соціокультурний вимір науки;
- Секція 2* Українська культурно-національна складова світової цивілізації;
- Секція 3* Культурологічна складова в навчально-виховному процесі вищої школи (до 70-річчя ЛДУ БЖД);
- Секція 4* Релігія як сфера культури;
- Секція 5* Феномени мови: культурологічний та філологічний аспект;
- Секція 6* Соціально-психологічні чинники культуротворення;
- Секція 7* Етичне й естетичне в культурі;
- Секція 8* Інформаційні технології як новітня форма існування культури.

За точність наведених фактів, самостійність наукового аналізу та нормативність стилістики викладу, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.

УДК 372.851

ЛЬВІВСЬКА ШКОЛА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ЯК ФЕНОМЕН СВІТОВОЇ МАТЕМАТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Лемішко М.В.

Наук. керівники – О.О. Карабин, канд. фіз.-мат. наук, доцент,

О.Ю. Чмир, канд. фіз.-мат. наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Однією зі складових культурного виміру суспільства є рівень розвитку науки. Як зазначає В.Г. Кремень [1, с. 530], у всі часи розвитку людської цивілізації проблема культури мала першочергове, по суті, провідне значення. Передусім тому, що культура завжди була могутнім чинником соціального розвитку. Вона завжди відбивала якісну характеристику суспільного життя, уособлювала специфічний спосіб розвитку людської життєдіяльності, зафіксований у результатах діяльності, у системі соціальних норм і закладів.

Математика, як одна з найдавніших наук, засіб пізнання й опису світу, протягом усього розвитку людства є невід'ємною та важливою складовою його культури. Саме тому математика, яку вважають царицею наук, повинна займати пріоритетне місце в суспільстві, яке хоче досягнути високого рівня розвитку. Елементи математичної культури, якими є вміння логічно мислити, висловлювати й обґрунтовувати свої думки, повинні бути в усіх членів суспільства.

Українська нація не обділена математичною культурою. Носіями культури передусім є науковці. З української нації вийшла величезна кількість математиків, які здійснили революційні прориви в науковому світі. Величезний внесок у розвиток світової математичної культури зробили львівські вчені, засновники школи функціонального аналізу, а саме: Стефан Банах, Мирон Зарицький, Владислав Орліч, Юліуш Шаудер, Станіслав Мазур, Гуго Штейнгауз, Станіслав Сакс і Улам, Броніслав Кластер. Математичні проблеми, якими займалися науковці, часто народжувалися та вирішувалися під час зустрічей у кафе, яке дістало згодом неформальну назву «Шкотське кафе». Але чому в кафе? Після першої світової війни така діяльність була вкрай специфічна для Львова. «Шотландське кафе» було місцем зустрічі не тільки для математиків, але також і для всесвітньо відомих філософів, таких як Тадеуш Котарбінський, Владислав Татаркевич і Роман Інгарден.

Деякі математичні проблеми народжувалися під час цих зустрічей, але часто траплялося, що Банах, Мазур або Улам приносили їх з собою, спеціально для вирішення в кафе. Більшість з них було пов'язано з функціональним аналізом. Оскільки час минав, мармурові стільниці в кафе все

сильніше й сильніше були списані різними невеликими математичними знаками та символами, складними теоріями і їх доказами, усі ці написи були зрозумілі лише обраним, людям. Але оскільки вони були написані на столі або на паперових серветках, то їх загублено назавжди. Для збереження математичних досліджень з'явилася легендарна «Шотландська книга», яка була не тільки зібранням цікавих ідей і проблем, вирішення яких було знайдено лише через багато років, вона була також свідченням тих часів, свідченням інтересів і способу життя математиків 30-х років зі Львова. У згаданій книзі фундаментальні питання змішувалися з деякими найпростішими проблемами. Деякі проблеми розв'язали дуже швидко, а рішення для деяких шукали роками. У більш ніж двадцяти випадках людям, які змогли вирішити деякі з цих проблем, вручено нагороди.

Серцем математичної групи та «першим серед рівних» був професор Стефан Банах, творець нового на той час і дуже сучасного тепер функціонального аналізу. Банах був не тільки видатним математиком, але й дуже цікавою людиною. «Мені й досі не віриться, – писав у спогадах професор В.Е. Лянце, – що сам Банах вітався зі мною, потискаючи руку. Так він поводився зі всіма математиками-початківцями і, думаю, що це була не проста західна ввічливість». Це й справді була ввічливість, а підсвідоме передання естафети від засновника першої Львівської школи функціонального аналізу до керівника майбутньої такої школи.

Математична культура суспільства є соціальним утворенням, що формується під впливом математичних традицій, усталеної системи математичної освіти та математичних надбань. Львівська школа функціонального аналізу стала тим наріжним каменем, який сформував математичну культуру не тільки у Львові, але й у цілому світі загалом.

Література:

1. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України, головний ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрін-ком Інтер, 2008. – 1040 с.